

Ceturtdiena, 2016. gada 4. februāra

P8_TA(2016)0045

Honkongā bezvēsts pazudušo grāmatu izdevēju lieta

Eiropas Parlamenta 2016. gada 4. februāra rezolūcija par Honkongā bezvēsts pazudušo grāmatu izdevēju lietu (2016/2558(RSP))

(2018/C 035/10)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par situāciju Ķīnā, jo īpaši 2015. gada 16. decembra rezolūciju par ES un Ķīnas attiecībām ⁽¹⁾ un 2014. gada 13. marta rezolūciju par ES prioritātēm saistībā ar ANO Cilvēktiesību padomes 25. sesiju ⁽²⁾;
- ņemot vērā Eiropas Ārējās darbības dienesta (EĀDD) runaspersonas 2016. gada 7. janvāra paziņojumu par bezvēsts pazudušām personām, kas saistītas ar *Mighty Current* izdevniecību Honkongā;
- ņemot vērā EĀDD 2016. gada 29. janvāra paziņojumu par ES bažām par cilvēktiesību situāciju Ķīnā;
- ņemot vērā Komisijas 2014. gada ziņojumu par Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabalu, kas publicēts 2015. gada aprīlī;
- ņemot vērā to, ka 1975. gada 6. maijā tika nodibinātas ES un Ķīnas diplomātiskās attiecības,
- ņemot vērā ES un Ķīnas stratēģisko partnerību, kas sāka 2003. gadā,
- ņemot vērā ES un Ķīnas Stratēģisko sadarbības programmu laikposmam līdz 2020. gadam, par kuru vienojās 2013. gada 21. novembrī,
- ņemot vērā sarunas par jaunu partnerības un sadarbības līgumu, kuras tika pārtrauktas,
- ņemot vērā to, ka Ķīnas Nacionālā tautas kongresa Pastāvīgā komiteja 2015. gada 1. jūlijā pieņēma jaunu nacionālās drošības likumu un ka 2015. gada 5. maijā tika publicēts jaunā ārvalstu NVO pārvaldes likuma otrais projekts,
- ņemot vērā ES un Ķīnas dialogu par cilvēktiesībām, ko sāka 1995. gadā, un 34. sarunu kārtu, ko 2015. gada 30. novembrī un 1. decembrī rīkoja Pekinā,
- ņemot vērā 1966. gada 16. decembra Starptautisko paktu par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām,
- ņemot vērā 1948. gada Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju,
- ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas Cilvēktiesību komitejas noslēguma apsvērumus par trešo periodisko ziņojumu par Honkongu, Ķīnu, ko minētā komiteja pieņēma savā 107. sesijā (2013. gada 11.–28. martā),
- ņemot vērā ANO Komitejas pret spīdzināšanu noslēguma apsvērumus saistībā ar piekto periodisko ziņojumu par Ķīnu, kas pieņemts minētās komitejas 1391. un 1392. sanāksmē, kas notika 2015. gada 2. un 3. decembrī,
- ņemot vērā Ķīnas Tautas Republikas Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabala Pamatlikumu (turpmāk — Pamatlikums), jo īpaši tā pantus par personas brīvību un preses brīvību, kā arī Honkongas Tiesību hartas rīkojumu,

⁽¹⁾ Pieņemtie teksti, P8_TA(2015)0458.

⁽²⁾ Pieņemtie teksti, P7_TA(2014)0252.

Ceturtdiena, 2016. gada 4. februāra

- ņemot vērā Reglamenta 135. panta 5. punktu un 123. panta 4. punktu,
- A. tā kā pēdējo četru mēnešu laikā pieci grāmatizdevēji (*Lui Bo*, *Gui Minhai*, *Zhang Zhiping*, *Lin Rongji* un *Lee Po*), četri no kuriem dzīvo Honkongā, bet viens ir nerezidents, kuri ir saistīti ar *Mighty Current* izdevniecību un tās grāmatnīcu un kuri pārdeva Pekinas politiku kritizējošus literāros darbus, ir bezvēsts pazuduši mīklainos apstākļos; tā kā divi no viņiem ir ES pilsoņi — *Gui Minhai* ir Zviedrijas pilsonis, bet *Lee Po* — Lielbritānijas pilsonis; tā kā 2016. gada janvārī tika saņemts apstiprinājums par to, ka abi ES pilsoņi atradās kontinentālajā Ķīnā, un tā kā pastāv aizdomas par to, ka arī pārējās trīs atrodas turpat; tā kā *Lee Po* 2016. gada 23. janvārī varēja uz neilgu brīdi satīties ar savu dzīvesbiedri kādā slepenā vietā kontinentālajā Ķīnā; tā kā joprojām trūkst informācijas par viņu stāvokli un viņu atrašanās vieta raisa lielas bažas;
- B. tā kā plašsaziņas līdzekļos ir izskanējuši pārliecinoši apgalvojumi un likumdevēju, cilvēktiesību organizāciju un daudzu civiliedzīvotāju bažas par to, ka Ķīnas iestādes ir nolauņējušas šos piecus grāmatizdevējus; tā kā, jo īpaši *Lee Po* tika nolauņīts Honkongā un *Gui Minhai* pazuda no savām mājām Taizemē;
- C. tā kā 2016. gada 10. janvārī tūkstošiem demonstrantu pulcējās Honkongas ielās, pieprasot pilsētas vadītāju rīcību, lai noskaidrotu piecu grāmatizdevēju pazušanu; tā kā šie personu pazušanas gadījumi ir kā turpinājums vairākiem vardarbīgiem uzbrukumiem, kas 2013. un 2014. gadā tika vērsti pret Honkongas žurnālistiem, kuri kritizēja Pekinas īstenoto politiku;
- D. tā kā Honkonga ievēro un aizsargā vārda un plašsaziņas līdzekļu brīvību; tā kā jebkura Ķīnas vadību kritizējoša materiāla publicēšana ir iegāla Honkongā, lai gan ir aizliegta kontinentālajā Ķīnā; tā kā “viena valsts, divas sistēmas” princips garantē Honkongas autonomiju no Pekinas attiecībā uz minētajām brīvībām, kas ir noteiktas Pamatlikuma 27. pantā;
- E. tā kā ir publicēti fakti par to, ka 2015. gada aprīlī pieņemtā Komunistiskās partijas iekšējā dokumentā 14 grāmatizdevēji un 21 izdevniecības Honkongā ir minēti kā mērķis, lai īstenotu stratēģiju, kas paredz “iznīcināt” aizliegtas grāmatas to izcelsmes vietā Honkongā un Makao; tā kā aiz bailēm no represijām dažas grāmatnīcas Honkongā ir no saviem grāmatplauktiem izņēmušas grāmatas, kurās kritizēta Ķīnas valsts;
- F. tā kā kontinentālās Ķīnas valdība, jo īpaši ar cenzūru, stingri ierobežo vārda brīvību un piemēro tai kriminālbildību; tā kā Ķīnas interneta “lielais uguns mūris” ļauj valdībai cenzēt jebkādu politiski nepieņemamu informāciju; tā kā Ķīna saglabā stingrus ierobežojumus vārda brīvībai un Ķīnas politiku kritizējošo grāmatu popularitāte kontinentālās Ķīnas lasītāju vidū tiek uzskatīta par draudu sociālajai stabilitātei;
- G. tā kā 2016. gada 17. janvārī *Gui Minhai* kontinentālās Ķīnas plašsaziņas līdzekļos izplatīja paziņojumu, kurā apgalvoja, ka viņš ir brīvprātīgi devies uz kontinentālo Ķīnu, un atzina savu vainu saistībā ar braukšanu dzērumā, par ko viņš bija notiesāts un kas izrādījās bija piespiedu atzīšanās;
- H. tā kā Zviedrijas un Lielbritānijas varas iestādes ir lūgušas Ķīnas varas iestāžu pilnu atbalstu, aizsargājot abu šo valstu valstspiederīgo, kā arī citu “pazudušo” personu tiesības;
- I. tā kā ANO Komiteja pret spīdzināšanu ir paudusi nopietnas bažas par pastāvīgajiem ziņojumiem, kas saņemti no dažādiem avotiem, saistībā ar ierasto praksi nelikumīgi turēt personas nezināmās un neoficiālās ieslodzījuma vietās, tā sauktajos “melnajos cietumos”; tā kā minētā komiteja ir arī paudusi nopietnas bažas par pastāvīgajiem ziņojumiem, kuros norādīts, ka spīdzināšanas un nežēlīgas izturēšanās prakse joprojām ir dziļi iesakņojusies krimināltiesību sistēmā, kurā soda noteikšana pārāk lielā mērā balstās uz atzīšanos;
- J. tā kā Ķīna oficiāli un deklaratīvi ir atzinusi cilvēktiesību universālumu un iepriekšējo trīsdesmit gadu laikā ir izvēlējusies iekļauties starptautiskajā cilvēktiesību sistēmā, parakstot daudzus līgumus cilvēktiesību jomā, un līdz ar to ir pievienojusies starptautiskajai juridiskajai un institucionālajai cilvēktiesību sistēmai;

Ceturtdiena, 2016. gada 4. februāra

- K. tā kā 27. pantā Pamatlikumā, kas ir Honkongas *de facto* konstitūcija, ir garantēta “vārda, preses un publicēšanās brīvība, kā arī pulcēšanās un biedrošanās brīvība un brīvība piedalīties gājienos un demonstrācijās”; tā kā Pamatlikumā, par kuru sarunas notika starp Ķīnu un Apvienoto Karalisti, šīs brīvības ir garantētas uz 50 gadu laikposmu, kas izbeidzas 2047. gadā;
- L. tā kā ES un Ķīnas 17. samītā, kas notika 2015. gada 29. jūnijā, divpusējās attiecības sāka risināt jaunā līmenī un tā kā samita stratēģiskajā cilvēktiesību un demokrātijas pamatprogrammā ES apņemas cilvēktiesības izvirzīt priekšplānā visās attiecībās ar trešām valstīm, tostarp ES stratēģiskajiem partneriem;
- M. tā kā ES un Ķīna cilvēktiesību dialogu risina kopš 1995. gada un tā kā abas puses uzskata, ka cilvēktiesības ir nozīmīga divpusējo attiecību daļa;
- N. tā kā saskaņā ar Honkongas Žurnālistu apvienības 21. gadskārtējo pārskatu (2014. gada jūlijs) 2014. gads Honkongas preses brīvībai ir bijis smagākais gads, kāds piedzīvots kopš vairākām desmitgadēm; tā kā atsevišķi žurnālisti ir piedzīvojuši fiziskus uzbrukumus vai atlaisti no darba, savukārt citi, kas pauduši kritizējošus uzskatus, ir pārcelti darbā, kurā nodarbojas ar mazāk aktuālām jomām,
1. pauž dziļas bažas par to, ka nav zināma piecu bezvēsts pazudušo grāmatizdevēju atrašanās vieta un stāvoklis; prasa nekavējoties publiskot detalizētu informāciju par *Lee Po* un *Gui Minhai* atrašanās vietu un stāvokli un prasa viņus nekavējoties atbrīvot un nodrošināt viņiem tiesības sazināties; prasa nekavējoties atbrīvot visas pārējās patvaļīgi apcietinātās personas par to, ka tās Honkongā izmantojušas savas vārda brīvības un publicēšanās tiesības, tostarp prasa atbrīvot trīs pārējos grāmatizdevējus;
 2. aicina Ķīnas valdību nekavējoties darīt zināmu jebkādu informāciju par bezvēsts pazudušajiem grāmatizdevējiem un šajā jautājumā tūlīt sākt iekļaujošu un pārredzamu dialogu un saziņu starp Ķīnas un Honkongas iestādēm; atzinīgi vērtē to, ka ir saņemts paziņojums no *Lee Po* un viņam atļauts tikties ar dzīvesbiedri;
 3. aicina attiecīgās Ķīnas, Honkongas un Taizemes iestādes saskaņā ar tiesiskuma principu izmeklēt un noskaidrot apstākļus pazušānu lietā un pēc iespējas palīdzēt, lai izdevēji droši atgrieztos mājās;
 4. pauž bažas par apsūdzībām pret Ķīnas tiesībaizsardzības aģentūrām, kuras darbojušas Honkongā; atgādina — ja Ķīnas tiesībaizsardzības aģentūras ir darbojušas Honkongā, tas ir Pamatlikuma pārkāpums; uzskata, ka tas neatbilstu principam “viena valsts, divas sistēmas”; aicina Ķīnu ievērot Pamatlikumā Honkongai garantētās autonomijas tiesības;
 5. stingri nosoda visus cilvēktiesību pārkāpumus, jo īpaši patvaļīgos arestus, aizturēšanu, piespiedu atzīšanos, slepenu ieslodzīšanu, turēšanu apcietinājumā bez tiesībām sazināties un publicēšanās un vārda brīvības pārkāpumus; atgādina, ka ir jānodrošina redaktoru, žurnālistu un blogeru neatkarība; prasa nekavējoties izbeigt cilvēktiesību pārkāpumus un politisko iebiedēšanu;
 6. nosoda vārda brīvības ierobežojumus un kriminalizāciju un pauž sašutumu par vārda brīvības ierobežojumu pastiprināšanu; aicina Ķīnas valdību pārtraukt informācijas brīvas aprites ierobežošanu, tostarp prasa atcelt interneta izmantošanas ierobežojumus;
 7. pauž bažas par apņemšanos pieņemt ārvalstu NVO pārvaldības likumprojektu, ņemot vērā, ka, pieņemot likumprojektu tā pašreizējā redakcijā, tiktu ievērojami apgrūtinātas Ķīnas pilsoniskās sabiedrības aktivitātes un valstī stingri ierobežota biedrošanās un vārda brīvība, tostarp tiktu aizliegtas tās ārvalstu NVO, kas nav reģistrētas Ķīnas Valsts drošības ministrijā, un provinču valsts drošības departamentiem tiktu aizliegts finansēt jebkādas Ķīnas privātpersonas vai organizācijas, kā arī Ķīnas grupām neļautu veikt darbības neregistrētu ārzemju NVO vārdā vai uzdevumā, tostarp attiecinot šo aizliegumu uz NVO, kas atrodas Honkongā un Makao; aicina Ķīnas iestādes būtiski pārskatīt šo likumprojektu, lai to saskaņotu ar starptautisko cilvēktiesību standartiem, tostarp Ķīnas Tautas Republikas apstiprinātajām starptautiskajām saistībām;

Ceturtdiena, 2016. gada 4. februāra

8. pauž bažas par jauno kiberdrošības likumprojektu, kas atbalstīs un padarīs par likumīgu kibertelpas cenzūru un uzraudzību, un ir nobažījies par pieņemto valsts drošības likumu un terorisma apkarošanas likumprojektu; norāda uz Ķīnas reformas aizstāvošo juristu un pilsonisko tiesību aizstāvju bažām, ka šie likumi vēl vairāk ierobežos vārda brīvību un pieaugs pašcenzūra;
 9. pauž pārliecību, ka stiprām pašreizējām ES un Ķīnas attiecībām ir jānodrošina efektīvs pamats nopietnam, jēgpilnam un atklātam dialogam par cilvēktiesībām, balstoties uz savstarpēju cieņu;
 10. uzsver Eiropas Savienības apņemšanos stiprināt demokrātiju, tostarp tiesiskumu, tiesu iestāžu neatkarību, pamattiesības un pamatbrīvības, pārredzamību un informācijas un vārda brīvību Honkongā;
 11. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, Komisijas priekšsēdētāja vietniecei/ Savienības augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos, Ķīnas Tautas Republikas valdībai un parlamentam un Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabala gubernatoram un asamblejai.
-